

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Horváth Kálmán*
Cím: *Meg kell ismerni természeti kincseinket*
Forrás: *Newszeti Újság*

13p.
(Hely)

1926. 7. 11
(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy *725.091*

Hely

Idő

"1926"

Személy

Meg kell ismerni természeti kincseinket

Ne vigyük vagyunk roncsait külföldre — Mi mindent pótol a kulturált Svábhegy? — Jobb közlekedést és a közművek fejlesztését kívánják a svábhegyiek

Alkonyati autóséta a nyári Svábhegyen

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) Egyik magyar betegsége, hogy nem tudjuk, mink van. A fáradtak, betegek és szenvedők az ügyesen reklámozott külföldi fürdők és üdülőhelyek felé tekintenek, ha pihenést és gyógyulást akarnak szerezni. Pedig még a megcsontított ország is bővelkedik mindazokban a természeti kincsekben, amelyek felüdítik, új emberré teszik a kimerültet, csoda-balszámot kínálnak az elromlott, sajgó szerveknek, ocsóbbak, mint az alig több kényelmet nyújtó ugynevezett világhírű gyógyhelyek és lehetővé teszik, hogy vagyunk megmaradt roncsait né töljük a külföld zsebébe. Ezeket a természeti erőben gazdag, de a részvétlenség miatt a kultúra kívánatos fokára még nem jutott helyeket azonban évről-évre fel kell fedezni a közönség részére, hogy megismerhesse és megszerzhesse hazája rejtett kincseit.

Fel kell fedezni a magyar tengert, amelynek partjain már kezdődik némi intenzívebb élet, a hatalmas Duna folyót regényes partvidékével, gyógy- és üdülőhelyeivel, a megmaradt legnagyobb hegyvidékünket, a gyönyörű Mátrát, amelynek bujkáló patakja hűs forrásvízzel

csalogatja az ijedszemű özikéket. Fel kell fedezni a kisebb-nagyobb fürdőinket s nyaralóhelyünket és fel kell fedezni az orrunk előtt elterülő budai hegyvidéket a annak gyöngyét, a Svábhegyet, amely kultúra szempontjából sem hagy kívánni valót hátra és méltán csodálkozó elismerést vált ki a külföldi vendégekből is.

A Svábhegy kulturaközpontja

Ennek a Svábhegynek a felfedezésére indultam el tegnap délután. A posti ember az ó kedves cinizmusával mosolyog erre s gondolja magában: ugyan ki ne ismerné a Svábhegyet. Voltam már a Normafánál — mondja — jól vacsoráztam valamelyik vendéglő teraszán, meglátogattam a Disznófőt, lenéztem az Erzsébet kilátóból, leereszkedtem gyalog vagy autón a Zugligetbe. Mit akarnak még többet?... Mindez azonban még nem a Svábhegy megismerése, csak egyes pontok megtekintése. Olyan, mintha a többkötetes remekműből néhány kisebb fejezetet olvasnánk. A Svábhegy rejtett szépségeinek megismeréséhez kevés volna egy hosszú nyár. En is csak izeli-

tőt kaptam belőle egy háromórás autósétán.

Kitűnő kalauzom, Jakab László dr. igazgató-őorvos, akit a Liget- és Park-szanatóriumokból ismer a közönség, kisebb birodalmában, a Svábhegyi sanatóriumban fogadott. Ez körülbelül olyan kulturaközpontja a Svábhegynek, mint Balatonfüred a Balatonnak. Jakab dr. a Bódy Tivadar elnöklete alatt működő Svábhegyi Egyesület agilis ügyvezető elnöke s mint ilyen, ismer itt minden fűszálat, virágot és számon tartja talán még a fákon hancurozó mókusokat is. Először a sanatóriumot mutatja be, amely gyönyörűen rendben tartott, 11.000 négyszögöles árnyas, virágos parkban van elhelyezve. A sanatórium, amelybe a kintlakó betegek is bejárhatnak kezelésre, a főépületen kívül voltaképpen 7 régi villából áll, amelyeket izléssel átalakítottak s kijavítottak, de csak főként nyári tartózkodásra alkalmasak. A „svájci villa” például épen százéves, de átfőrmált mivoltában senki sem tartaná ennyinek. Ez bizonyítéka annak, hogy, ha nem tudunk újat építeni, a régi épületeket is felhasználhatjuk, ha csinosítjuk, tettszetőssé átalakítjuk és ami a fő, tisztán tartjuk. Itt van a régi, híres Eötvös-villa is, amely ezt megelőzően már vendéglő is volt.

A tágas, hatalmas ötteremből egy intim társalgóba jutunk, ahol éppen egy bájos kis-lány ül a zongora mellett. A finom zenehangok átszűrődnek az ablakon a park lombjai közé és trillázva felel rájuk a csalógvány. A társalgó mellett olvasó- és játékszoba van izléssel berendezve. Megtekintjük a vizgyógyintézetet, majd az új, négyemeletes sanatóriumi épületre kerül a sor, amely már tétő-

alait áll, de teljes elkészítéséhez még körülbelül egy évre lesz szükség. Ez már a modern kényelem és gyógyászat minden vívmányával felszerelt, téli- és nyári kurára egyaránt alkalmas gyógyintézet lesz, amely a külföldi hasonló intézményekkel is bátran felveszi a versenyt. Mellette megmaradnak a régi villaépületek is a szerényebb igényű közönség számára. Az új sanatóriumnak loggiás és erkélyes szobái lesznek külön elő- és fürdőszobával. A legszebb, legmagasabb helyen fekszik. Már a lábánál is gyönyörű a kilátás. Amint azonban emeletről-emeletre emelkedünk a lépcsőt pótló kőművesállványokon és letekintünk az erkélyekről, egyre tágul a láthatár és végül a tető-terraszon pazar kép tárul elénk.

Az óriási levegő-rezervoár

Áttekinthetjük az egész Budapestet és környékét, átszelve a Duna erüsts szalagjával. Az ellenkező oldalon 100 kilométeres légvonalban csupa erdős hegység, a kitűnő levegő rezervoárja. Alkalmas időben a Mátrát is meg lehet látni. Itt voltaképpen a felsőbb emeleten levő szobákat kellene drágábban adni, ha a lelket megnyugtató és gyönyörködtező kilátást is meg akarnák fizettetni. Azután autóba ülünk és a serpentin-utakon bejárjuk az egész Svábhegyet az alkonyba hajló gyönyörű délutánon.

A főutak kitűnők, mint gyalult deszkán sikk rajtuk a gépkocsi. A mellékösvényeken itt ott már labdázik velünk a jármű. Ezekre ráférne egy kis javítás, Matyi barátunk, az ügyes hegyi sofför, óratos biztonsággal veszi az élesebb kanyarodókat s feltáruznak előtt-

tünk a különbözőbbnél-különböző képek. Itt alpesi tájak legelésző tehennel, poétikus helyen fekvő tejivóval. Majd a hegy oldalán megyünk. Balra mélység, jobbra magasság, beborítva sűrű lombzattal. A zöld lombok között csak ritkán pillanthatjuk meg a tiszta, kék eget. Aztán mesés kilátásban van részünk a városra és környékére. De már következik az egyik villasor, szebbnél-szebb gondozott parkokkal és kertekkel. Itt ott penziók is tűnnek fel. Beérünk a „*falu*“-ba, a kis templomhoz, iskolához. Egy kis piac is van és élelmiszerbódé. Még mindig tovább megyünk a szép kilátóhoz, a történelmi emlékekhez. Megtekintjük a hatalmas golfpályát. Alákerülünk az Erzsébet-kilátónak és lenézünk a kis Budakeszi községre, amely ideális nyaralóhely volna, ha tisztán tartanák és a közönség részére megfelelő lakásokról gondoskodnának. Erre azonban nálunk nem oktatják ki a népet.

Amíg tova síklunk a mesés vidéken, kisérőm nagy szakértelemmel magyaráz. Elmondja a Svábhegy történetét, amelynek kulturája mintegy 50 évre nyúlik vissza és a 70-es években, a fogaskerék megépítésével kezdődik. A műutakat a millenium idején készítették. A régi szőlők már régen elpusztultak. A Svábhegy egyébként klimatikus gyógyhely. Kitűnő eredménnyel használhatják az asztmások, neurastheniások és eredményes utókurát tarthatnak itt azok a szívbetegségek, akik például Balatonfüreden kezeltették magukat. A védett, napos helyek pompás, pormentes, tiszta levegőjükkal a tüdőbetegeknek is nagyon meg-

felelők. Mindentől eltévelyedve pedig nagyszerűen lehet pihenni a Svábhegyen. A szép kilátáson, a változatos tájakon megpihen a lélek és felüdül a test. Nem kell tehát Nauheim, Gleichenberg, Sennumering stb. Mindezt pótolhatja a Svábhegy.

Milyenek a svábhegyi árak?

A Svábhegynek vannak állandó lakói, akik télen-nyáron ott tartózkodnak. Ezenkívül nyaralók és kirándulók népesítik nyáron be. Van már mintegy 250 villa itt, de elférne még több-ezer. Az volna a fontos, hogy minél többen jöjjenek ide. Ennek érdekében *fejlesztani kellene a közműveket s a fogaskerékűt 15 percenként járatni* addig is, amíg a közlekedés kérdésével meg nem oldják. A háború megakasztotta a Svábhegy fejlődését is. Körülbelül 25 év kell a mai viszonyok közt, hogy minden tekintetben azzá váljék, amivé lennie kell. Ezen nem is kell esodálkozni. A külföldi nagy fürdőhelyek és üdülőhelyek is csak fokozatosan, több évtizeden át fejlődtek ki. A fejlesztést forszírozni a kisérőm szerint különben sem lehet. Erre vonatkozólag meg szoktak oszolni a vélemények. Vannak, akik előbb mindenáron kulturát akarnak, amely majd vonzani fogja a közönséget. Mások pedig előbb közönséget szeretnének s aztán gondólnának a kulturigények kielégítésére. Nem szabad mereven egyik álláspontra sem helyezkedni. A két megoldási módnak karöltve kell

haladni egymással. Teremteni kell kisebb kulturát s a közönség érdeklődéséhez képest azt fokozatosan fejleszteni.

Az árak a pesti nivón állanak, ami természetes is, hiszen a Svábhegynek Budapest a piaca. A penziókban circa 120 ezer koronáért kapni ellátást. A sanatóriumban 180 ezer korona a díj az orvosi kezeléssel együtt. A nagy szálloda 40 szobával áll a közönség rendelkezésére. A helyzet különben az, hogy a drágább, luxuriózusabb helyek mellett vannak szerényebbek is a kisebb igényű s kevésbé tehetősa közönség részére. Ezért bátran jöhetnének a kirándulók is és ellephetnék a gyönyörű erdőket. Az volna az ideális dolog — mondja kisérőm —, ha a futballversenyek helyett, ahol 22 ember játszik és 40 ezer izgatja magát, idejönne a 40 ezer ember játszani és 22 ember gyönyörködné egészséges mozgásukban.

Körsétánk befejezéshez közeledik. Az erdőre ráborul az este, elhallgatnak a madarak s titokzatosan sutognak egymásnak a lombok. Kisérőm czel bucsuzik tőlem:

— Ez csak a nyári Svábhegy volt. El ne mulassa megnézni az őszit is, gyönyörű itt a természet haldoklása. Hát még a tél! Lent már tavasz van s itt még négy hétig érintetlenül áll a hó. Az csak valami és a téli sportok.

Autonk leer a zugligeti végállomásra. A varázslatnak vége. Ugy érzem azonban, hogy engem meghódított a Svábhegy.

Horváth Kálmán